



**การประเมินความความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านบริหารธุรกิจของ  
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง  
A Needs Assessment in Business Administration Training of Small and Medium  
Enterprise Entrepreneurs in Lower Central Thailand**

จूरูวรรณ จันปลา \*

Jureewan Janpla

### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันของผู้ประกอบการ (2) ประเมินความความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการ และ (3) ศึกษา รูปแบบการฝึกอบรมที่ผู้ประกอบการต้องการ กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง จำนวน 384 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม การ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความสำคัญของลำดับความ ต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.35$ ) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า “ปัญหาด้านการตลาด” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.47$ )

2. ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้าน “การเข้าถึงแหล่งเงินทุน” มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญ ของความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (.62)

3. บุคลากรระดับหัวหน้างานมีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมมากที่สุด (ร้อยละ 31.70) ค่าใช้จ่ายต่อหลักสูตรที่ต้องการ คือ มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 33.10) ระยะเวลาในการฝึกอบรมต่อ หลักสูตรที่ต้องการคือ 3 วัน (ร้อยละ 32.80) วันที่สะดวกในการเข้าฝึกอบรมคือ วันอาทิตย์ (ร้อยละ 34.10) รูปแบบการฝึกอบรมที่ต้องการคือ การฝึกอบรมในลักษณะการเรียนการสอนพร้อมการฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 24.20) สถานที่ในการจัดฝึกอบรมที่ต้องการคือ ในสถานที่ทำงาน (ร้อยละ 35.80) วิทยากรฝึกอบรมที่ ต้องการคือ ผู้เชี่ยวชาญในประเทศ (ร้อยละ 30.30) และช่องทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรฝึกอบรมที่ ต้องการ คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 27.00)

**คำสำคัญ :** ความต้องการจำเป็น/ การฝึกอบรม/ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

\* อาจารย์ ดร. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์



## Abstract

This research aims 1) to study the problems of running current business of entrepreneurs. 2) to assess the needs in business administration training of entrepreneurs. 3) to study the form of training that entrepreneurs needs. There are 384 representative samples of small and medium enterprise entrepreneurs in lower central provinces. The tools used in the research are the questionnaire, and data analysis using statistics: percentage, average, standard deviation and the Modified Priority Needs Index: (PNI<sub>Modified</sub>). The results of the research found that;

1) The overall problems of running business of the small and medium entrepreneurial enterprise in lower central provinces nowadays are in the middle level ( $\bar{X} = 3.35$ ). Considering in a particular aspect found that “the marketing problem” has the highest average ( $\bar{X} = 3.47$ ).

2) Considering in a particular side found that needs in training of “capital accession” has the highest level of the Modified Priority Needs Index (.62).

3) The greatest need in training is the personnel in the chief level (31.70%). The expense per course is higher than 3,000 Baht (33.10%). Duration of training per course is 3 days (32.80%). The available day for training is Sunday (34.10%). The preferable training form is the class training together with practices (24.20%). The preferable training place is in the office (35.80%). The preferable lecturer is the national expert (30.30%) and the channel of public relation of the needed course is Internet (27.00%).

**Keywords :** Needs Assessment/Training/ Small and Medium Enterprise Entrepreneurs/ SMEs

## บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นแหล่งสร้างรายได้และการจ้างแรงงานที่สำคัญของประเทศ อีกทั้งยังเป็นแหล่งในการพัฒนาทักษะแรงงานที่สำคัญของประเทศเนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยมีโครงสร้างการผลิตที่ใช้แรงงานมาก (Labor Intensive) โดยทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ผลิต ผู้ให้บริการ และผู้จำหน่ายสินค้าไปพร้อมๆกับการผลักดันให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องดำเนินไปได้ด้วยดี ซึ่งเอื้อต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศมาโดยตลอด แต่จากการศึกษาพบว่าอัตราการอยู่รอดของวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อมจะสูงสุดอยู่ในช่วงปีที่ 1 และลดลงอย่างต่อเนื่องตลอด โดยมีอัตราการอยู่รอดน้อยลงในช่วงปีที่ 2 และปีที่ 3 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553) ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบปัญหาต่างๆ หลายประการ เช่น ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านการขาดแคลนเงินทุน ปัญหาด้านแรงงาน ปัญหาด้านเทคโนโลยีทางการผลิต และปัญหาทางด้านการจัดการ เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2552) โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจึงได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็ง



วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งในส่วนของการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ประกอบการใหม่ผ่านระบบการบ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาหลักสูตรด้านการประกอบกิจการ (SMEs University) การสนับสนุนองค์ความรู้ที่สำคัญต่อการประกอบการ รวมถึงการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น

ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้พยายามวางแผนนโยบายในการสร้างความแข็งแกร่งให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นั้น หลายฝ่ายมองว่าในการจะสร้างผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสักรายให้แข็งแกร่ง นอกเหนือจากทุนและความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แล้วสถาบันการศึกษาควรมีส่วนสำคัญในการที่จะนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในวงกว้าง เพื่อปูพื้นฐานที่มั่นคงของเศรษฐกิจไทยในอนาคต (ปองพล อติเรกสาร, 2546) โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในพื้นที่ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละพื้นที่ ที่ไม่สะดวกในการเข้าถึงแหล่งบริการของภาครัฐได้ โดยเฉพาะในด้านการยกระดับความรู้ที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในรูปแบบต่างๆ เช่น การฝึกอบรมระยะสั้น การเป็นที่ปรึกษาธุรกิจ เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง เพื่อเป็นสารสนเทศในการออกแบบหลักสูตรและรูปแบบการฝึกอบรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการที่ต้องใช้ใน

การดำเนินการ ซึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างให้มีศักยภาพทางการแข่งขันอันจะเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคและประเทศต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง
- 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง
- 3) เพื่อศึกษารูปแบบการฝึกอบรมที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างต้องการ

### แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การประชุมความความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สภาพปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งรายเก่าและรายใหม่จากรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปี 2552 และแนวโน้มปี 2553 ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อนำมาใช้กำหนดตัวแปรในการประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านการบริหารธุรกิจ จำนวน 8 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านความสามารถเชิงเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- (2) ด้านความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- (3) ด้านความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ



(4) ด้านความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการตลาด (5) ด้านศักยภาพแรงงานและทรัพยากรมนุษย์ (6) ด้านความพร้อมต่อการเปิดเสรีของตลาดสินค้า ตลาดทุน และตลาดเงิน (7) ด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และ (8) ด้านธรรมาภิบาลประกอบกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น รวมถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs) ประเภทการฝึกอบรม และเทคนิคการฝึกอบรม เพื่อนำมาในการกำหนดตัวแปรด้านรูปแบบการฝึกอบรม

### วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การประเมินความความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluation Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดนครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี จำนวน 123,943 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2553)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดนครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี จำนวน 384 รายคน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมทางด้านการบริหารธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และเป็นแบบการตอบสนองคู่ (Dual – Response Format) ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ให้คะแนนเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency of Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่น โดยข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .935 ข้อคำถามด้านสภาพที่เป็นอยู่ของความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .990 ข้อคำถามด้านสภาพที่ควรจะเป็นของความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .973

### การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI<sub>Modified</sub>) ซึ่งปรับปรุงโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)



## ผลการวิจัย

### 1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 51.20) มีอายุ 30–39 ปี (ร้อยละ 38.20) วุฒิก่อนการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 43.00) มีสถานภาพเป็นเจ้าของกิจการ (ร้อยละ 62.60) ธุรกิจหลักของกิจการเป็นธุรกิจบริการ (37.40) ดำเนินกิจการในลักษณะกิจการเจ้าของคนเดียว (ร้อยละ

58.90) ระยะเวลาในการดำเนินกิจการมากกว่า 5 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 44.20)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมและพัฒนา (ร้อยละ 53.20) และไม่เคยใช้บริการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐและเอกชน (ร้อยละ 55.40) แต่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ (ร้อยละ 64.00) โดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ( $\bar{X} = 3.97$ )

### 2. ปัญหาในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน

| ปัญหาในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน | $\bar{X}$ | S.D. | แปลผล   | ลำดับ |
|----------------------------------|-----------|------|---------|-------|
| ปัญหาด้านการเงิน                 | 3.38      | .76  | ปานกลาง | 3     |
| ปัญหาด้านการตลาด                 | 3.47      | .74  | ปานกลาง | 1     |
| ปัญหาด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ    | 3.43      | .88  | ปานกลาง | 2     |
| ปัญหาด้านการผลิต                 | 3.37      | .83  | ปานกลาง | 4     |
| ปัญหาด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ | 3.33      | .89  | ปานกลาง | 5     |
| ปัญหาด้านการบริหารจัดการ         | 3.21      | .94  | ปานกลาง | 6     |
| รวม                              | 3.35      | .69  | ปานกลาง | -     |

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างในภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.35$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า “ปัญหาด้านการตลาด” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.47$ ) รองลงมาเป็น “ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ” ( $\bar{X} = 3.43$ ) และ “ปัญหาด้านการเงิน” ( $\bar{X} = 3.38$ ) ตามลำดับ หากพิจารณาในรายละเอียดของปัญหาแต่ละด้าน คือ ปัญหาด้านการตลาดของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า “การแข่งขันทางการตลาดที่สูง” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.74$ ) รองลงมาเป็น “ปัญหาด้านการกำหนดราคา (Price)” ( $\bar{X} = 3.50$ ) และ “ปัญหาด้านการส่งเสริม

การตลาด (Promotion)” ( $\bar{X} = 3.43$ ) ตามลำดับ

ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า “ปัญหาการเลือก/พัฒนาคัดแปลงเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับธุรกิจ” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.49$ ) รองลงมาเป็น “ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีเนื่องจากมีเงินลงทุนต่ำ” ( $\bar{X} = 3.37$ ) ตามลำดับ และปัญหาด้านการเงินของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า “ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.63$ ) รองลงมาเป็น “การขาดสภาพคล่องทางการเงินและเงินทุนหมุนเวียน” ( $\bar{X} = 3.43$ ) และ “ปัญหาทางด้านผลประโยชน์ของธุรกิจ” ( $\bar{X} = 3.34$ ) ตามลำดับ



### 3. ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม

| ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม                            | สภาพที่เป็นอยู่ |      |         | สภาพที่ควรจะเป็น |      |       | PNI <sub>Modified</sub> | ลำดับ |
|----------------------------------------------------------|-----------------|------|---------|------------------|------|-------|-------------------------|-------|
|                                                          | $\bar{X}$       | S.D. | แปลผล   | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล |                         |       |
| ความสามารถเชิงเทคโนโลยีและนวัตกรรม                       | 2.45            | 1.08 | น้อย    | 3.84             | 1.07 | มาก   | .57                     | 4     |
| ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์                            | 2.51            | 1.06 | ปานกลาง | 3.91             | 1.01 | มาก   | .56                     | 5     |
| ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ                           | 2.41            | 1.05 | น้อย    | 3.86             | 1.03 | มาก   | .60                     | 2     |
| ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการตลาด                      | 2.47            | 1.19 | น้อย    | 3.91             | 1.00 | มาก   | .59                     | 3     |
| ศักยภาพแรงงานและทรัพยากรมนุษย์                           | 2.46            | 1.04 | น้อย    | 3.89             | 0.97 | มาก   | .59                     | 3     |
| ความพร้อมต่อการเปิดเสรีของตลาดสินค้า ตลาดทุน และตลาดเงิน | 2.43            | 1.05 | น้อย    | 3.89             | 1.29 | มาก   | .60                     | 2     |
| การเข้าถึงแหล่งเงินทุน                                   | 2.42            | 1.08 | น้อย    | 3.92             | 1.04 | มาก   | .62                     | 1     |
| ธรรมาภิบาล                                               | 2.55            | 1.12 | ปานกลาง | 3.99             | 1.09 | มาก   | .57                     | 4     |
| รวม                                                      | 2.46            | 1.08 | น้อย    | 3.90             | 1.06 | มาก   | .59                     | -     |

เมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นอยู่ของความสามารถในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X}=2.46$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า “ธรรมาภิบาล” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X}=2.55$ ) และ “ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ” มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ( $\bar{X}=2.41$ )

เมื่อพิจารณาถึงสภาพที่ควรจะเป็นของความสามารถในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.90$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า “ธรรมาภิบาล” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X}=3.99$ ) และ “ความสามารถเชิงเทคโนโลยีและนวัตกรรม” มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ( $\bar{X}=3.84$ )

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI<sub>Modified</sub>) พบว่าโดยภาพรวมของความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างมีค่าเท่ากับ .59 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้าน “การเข้าถึงแหล่งเงินทุน” มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก (.62) รองลงมาเป็น “ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ” “ความพร้อมต่อการเปิดเสรีของตลาดสินค้า ตลาดทุน และตลาดเงิน” (.60 เท่ากัน) และ “ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการตลาด” “ศักยภาพแรงงานและทรัพยากรมนุษย์” (.59)



| การเข้าถึงแหล่งทุน                                                       | สภาพที่เป็นอยู่ |      |       | สภาพที่ควรจะเป็น |      |       | PNI<br>Modified | ลำดับ |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------|------|-------|------------------|------|-------|-----------------|-------|
|                                                                          | $\bar{X}$       | S.D. | แปลผล | $\bar{X}$        | S.D. | แปลผล |                 |       |
| การเขียนแผนธุรกิจเพื่อขอการสนับสนุนทางการเงิน                            | 2.46            | 1.10 | น้อย  | 3.95             | 1.05 | มาก   | .61             | 2     |
| การจัดทำเอกสารการดำเนินงานที่ต้องแสดงต่อรัฐเพื่อขอความช่วยเหลือทางธุรกิจ | 2.39            | 1.08 | น้อย  | 3.92             | 1.03 | มาก   | .64             | 1     |
| การบริหารการเงินและงบประมาณอย่างเป็นระบบ                                 | 2.43            | 1.07 | น้อย  | 3.88             | 1.05 | มาก   | .59             | 3     |
| รวม                                                                      | 2.42            | 1.08 | น้อย  | 3.92             | 1.04 | มาก   | .62             | -     |

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของความ ต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้านการเข้าถึงแหล่ง เงินทุน พบว่าความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม เรื่อง “การจัดทำเอกสารการดำเนินงานที่ต้องแสดง ต่อรัฐเพื่อขอความช่วยเหลือทางธุรกิจ” มีค่าดัชนี ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุด เป็นลำดับแรก (.64) รองลงมาเป็น “การเขียนแผน ธุรกิจเพื่อขอการสนับสนุนทางการเงิน” (.61) และ “การบริหารการเงินและงบประมาณอย่างเป็น ระบบ” (.59)

#### 4. รูปแบบการฝึกอบรม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการ รายละเอียดและรูปแบบในการฝึกอบรมดังนี้

บุคลากรระดับหัวหน้างานมีความต้องการ จำเป็นในการฝึกอบรมมากที่สุด (ร้อยละ 31.70) รองลงมาคือ บุคลากรระดับปฏิบัติการ (ร้อยละ 29.70) ค่าใช้จ่ายต่อหลักสูตรที่ต้องการ คือ มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 33.10) รองลงมาคือ 1,000 – 2,000 บาท (ร้อยละ 30.60) ระยะเวลาใน การฝึกอบรมต่อหลักสูตรที่ต้องการคือ 3 วันต่อ หลักสูตร (ร้อยละ 32.80) รองลงมาคือ 2 วันต่อ หลักสูตร (ร้อยละ 31.40) วันที่สะดวกในการเข้า

ฝึกอบรมคือ วันอาทิตย์ (ร้อยละ 34.10) รองลงมาคือ วันเสาร์ (ร้อยละ 29.20) รูปแบบการฝึกอบรมที่ ต้องการคือ การฝึกอบรมในลักษณะการเรียนการ สอนพร้อมการฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 24.20) รองลงมา คือ การฝึกอบรมในลักษณะการฝึกปฏิบัติการ (ร้อยละ 22.50) สถานที่ในการจัดฝึกอบรมที่ ต้องการคือ ในสถานที่ทำงาน (ร้อยละ 35.80) รองลงมาคือ โรงแรม (ร้อยละ 35.00) วิทยาการ ฝึกอบรมที่ต้องการคือ ผู้เชี่ยวชาญในประเทศ (ร้อยละ 30.30) รองลงมาคือ ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ใน อุตสาหกรรม (ร้อยละ 20.70) และช่องทางการ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรฝึกอบรมที่ต้องการ คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 27.00) รองลงมาคือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 20.10)

#### อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาถึงปัญหาในการดำเนิน ธุรกิจในปัจจุบันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกลุ่มจังหวัดภาค กลางตอนล่างในภาพรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ( $\bar{X} = 3.35$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า “ปัญหาด้านการตลาด” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด



( $\bar{X} = 3.47$ ) รองลงมาเป็น “ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ” ( $\bar{X} = 3.43$ ) และ “ปัญหาด้านการเงิน” ( $\bar{X} = 3.38$ ) ตามลำดับ

หากพิจารณาในรายละเอียดของปัญหาแต่ละด้านของปัญหาด้านการตลาดของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า “การแข่งขันทางการตลาดที่สูง” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.74$ ) รองลงมาเป็น “ปัญหาด้านการกำหนดราคา (Price)” ( $\bar{X} = 3.50$ ) และ “ปัญหาด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)” ( $\bar{X} = 3.43$ ) ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) ที่ได้กล่าวถึงถึงข้อเสียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2553) ที่ได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเดิมและผู้ประกอบการใหม่ที่พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ประสบปัญหาทางการตลาดที่สำคัญ คือ ขาดความรู้ในการพัฒนาช่องทางการตลาด เนื่องจากวิสาหกิจทั่วไปใช้ช่องทางการตลาดแบบเดิมๆ และมักไม่ได้ทำการตลาดเอง ทำให้ยากต่อการเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคที่ปัจจุบันมีความต้องการที่ซับซ้อนและหลากหลายยิ่งขึ้น ทำให้วิสาหกิจทั่วไปสูญเสียความได้เปรียบในการแข่งขัน อีกทั้งยังทำให้ไม่ทันกับยุคสมัยการเปิดเสรีทางการค้า และยังคงเผชิญการแข่งขันจากสินค้าและบริการจากต่างประเทศที่เข้ามากับกระแสการเปิดการค้าเสรี

ส่วนที่เป็นปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างในลำดับที่รองลงมา คือ ปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า “ปัญหาการเลือก/พัฒนาตัดแปลงเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับธุรกิจ” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.49$ ) รองลงมาเป็น “ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีเนื่องจากมีเงินลงทุนต่ำ” ( $\bar{X} = 3.37$ ) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2553) ที่ได้วิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แล้วพบว่าหากพิจารณาถึงระดับของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยจากการศึกษาของธนาคารโลกร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ในปี 2543 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย แบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับผู้ใช้ในเบื้องต้น ระดับผู้ใช้ได้อย่างเต็มที่หรือเกือบเต็มประสิทธิภาพ ระดับที่รู้จักตัดแปลงเทคโนโลยี และระดับที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนา (R&D) ได้ โดยมีจำนวนวิสาหกิจที่มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีลดหลั่นลงตามลำดับใน 4 กลุ่มดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยยังมีการใช้เทคโนโลยีในระดับต่ำ โดยมีการใช้เทคโนโลยีที่ล้ำสมัยถึงร้อยละ 47 และยังไม่สามารถสร้างหรือพัฒนางานวิจัยขึ้นมาเองได้ ซึ่งโครงสร้างการใช้เทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบันยังไม่มีเปลี่ยนแปลงมากนัก

และปัญหาด้านการเงินของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า “ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X} = 3.63$ ) รองลงมาเป็น “ขาดสภาพคล่องทางการเงินและเงินทุนหมุนเวียน” ( $\bar{X} = 3.43$ ) และ “ปัญหาทางด้านผลประโยชน์ประกอบการ



ของธุรกิจ” ( $\bar{X} = 3.34$ ) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2553) ที่ได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเดิมและผู้ประกอบการใหม่ ที่พบว่าปัญหาที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากประสบอยู่ คือ ขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกันสินเชื่อ ขาดเงินทุนในการเริ่มกิจการใหม่ และขยายธุรกิจ

2. ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่ของความสามารถในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 2.46$ ) สภาพที่ควรจะเป็นของความสามารถในด้านต่างๆ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.90$ ) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ( $PNI_{Modified}$ ) พบว่าโดยภาพรวมของความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างมีค่าเท่ากับ .59 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้าน “การเข้าถึงแหล่งเงินทุน” มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก (.62) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2553) ที่ได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเดิมและผู้ประกอบการใหม่ ที่พบว่าปัญหาที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากประสบอยู่ ด้านหนึ่งมาจากตัวผู้ประกอบการเอง (Demand-Side) คือ ขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกันสินเชื่อ ขาดเงินทุนในการเริ่มกิจการใหม่และขยายธุรกิจ ซึ่ง

เป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดการจัดระบบบัญชีที่ดี ทำให้สถาบันการเงินต่างๆ ขาดความเชื่อถือและมีความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อ เป็นเหตุให้วิสาหกิจต้องพึ่งพาเงินกู้ยืมในระบบ และต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูง วิสาหกิจส่วนหนึ่งที่เข้าถึงบริการการเงินจากสถาบันการเงินยังใช้แหล่งเงินที่เป็นสินเชื่อมากกว่าเงินทุนที่มาจากตลาดทุน จึงเป็นข้อจำกัดของการปรับปรุงกิจการหรือการเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนในระยะยาว รวมไปถึงการก่อให้เกิปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ที่ยังเป็นอุปสรรคสำคัญของการเข้าถึงเงินกู้ในระบบธนาคารในปัจจุบัน ทั้งนี้ในส่วน of สถาบันการเงิน (Supply-Side) โดยทั่วไปยังไม่ให้ความสำคัญกับการปล่อยกู้ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มากนัก นอกจากมองว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีปัญหาดังเช่นที่กล่าวมาแล้ว ยังเนื่องมาจากการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน ต้นทุนการดำเนินงานปล่อยสินเชื่อต่อรายสูง รวมทั้งกฎระเบียบจากภาครัฐในการตั้งสำรองการปล่อยกู้และการจัดทำประวัติการกู้ (Credit Bureau) ที่ค่อนข้างเข้มงวด นอกจากนี้ตลาดทุนเพื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่ว่าจะเป็นกองทุนร่วมทุนซึ่งยังอยู่ในระยะเริ่มต้น และตลาดหลักทรัพย์ใหม่ (Mai) ยังมีมูลค่าตลาดน้อย จึงไม่ดึงดูดนักลงทุนเท่าที่ควร

รองลงมาเป็น “ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ” (.60) ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2553) ที่ได้วิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แล้วพบว่าหากพิจารณาถึงระดับของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม



ไทยจากการศึกษาของธนาคารโลกร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ในปี 2543 พบว่าระดับการใช้เทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย แบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับผู้ใช้ในเบื้องต้น ระดับผู้ใช้ได้อย่างเต็มที่หรือเกือบเต็มประสิทธิภาพ ระดับที่รู้จักดัดแปลงเทคโนโลยี และระดับที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนา (R&D) ได้ โดยมีจำนวนวิสาหกิจที่มีขีดความสามารถทางเทคโนโลยี ลดหลั่นลงตามลำดับใน 4 กลุ่มดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยยังมีการใช้เทคโนโลยีในระดับต่ำ โดยมีการใช้เทคโนโลยีที่ล้ำสมัยถึงร้อยละ 47 และยังไม่สามารถสร้างหรือพัฒนางานวิจัยขึ้นมาเองได้ และยังไม่สอดคล้องกับ อภิสรา โชติภากรณ์ และ ชีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวม ผู้เรียนโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในลำดับที่ 3

ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้าน “ความพร้อมต่อการเปิดเสรีของตลาดสินค้า ตลาดทุน และตลาดเงิน” (.60) ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) ที่ได้วิเคราะห์ถึงข้อเสียของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและธุรกิจขนาดย่อมมีความเสี่ยงต่อความล้มเหลว โดยผู้ประกอบการมักประสบความล้มเหลวในช่วง 5 ปีแรกของการดำเนินงาน เนื่องจากไม่มีความสามารถในการจัดการเพียงพอ และไม่สามารถแข่งขันในโลกธุรกิจได้ ประกอบกับการมีศักยภาพในขอบเขตจำกัด จึงทำให้วิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อมมีระดับความสำเร็จแตกต่างกัน มีศักยภาพด้านต้นทุน และศักยภาพด้านลูกค้าเนื่องมาจากจุดแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่เพียงพอที่จะสร้างรายได้ที่จะสามารถสนองความต้องการของลูกค้า และเอาชนะคู่แข่งกันได้และยังสอดคล้องกับ อภิสรา โชติภากรณ์ และ ชีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร พบว่าในภาพรวม ผู้เรียนโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร มีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะด้านประชาคมอาเซียนอยู่ในลำดับที่ 1

3. ผลการศึกษารูปแบบการฝึกอบรมที่ต้องการพบว่าบุคลากรระดับหัวหน้างานมีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมมากที่สุด (ร้อยละ 31.70) รองลงมาคือ บุคลากรระดับปฏิบัติการ (ร้อยละ 29.70) ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีการใช้แรงงานที่มีพื้นฐานการศึกษาน้อย ไม่สามารถจ้างหรือรักษาแรงงานระดับฝีมือช่าง ช่างเทคนิคระดับกลางไว้ได้ ทำให้การพัฒนาแรงงานไม่มีความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการผลิตสินค้าและบริการ

ในส่วนของค่าใช้จ่ายต่อหลักสูตรที่ต้องการคือ มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 33.10) ระยะเวลาในการฝึกอบรมต่อหลักสูตรที่ต้องการคือ 3 วันต่อหลักสูตร (ร้อยละ 32.80) วันที่สะดวกในการเข้าฝึกอบรมคือ วันอาทิตย์ (ร้อยละ 34.10) รองลงมาคือ วันเสาร์ (ร้อยละ 29.20) ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีเงินลงทุนไม่มากนัก และส่วนใหญ่เงินลงทุนได้มาจากเจ้าของกิจการ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง โดยทั่วไปมักเริ่มต้นจากการประกอบการโดยเจ้าของคนเดียว ใช้แรงงาน



ของสมาชิกในครอบครัว โครงสร้างไม่ซับซ้อน จึงทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีข้อจำกัดทั้งในด้านกำลังแรงงานและเงินทุนค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงให้ความสนใจในรูปแบบการฝึกอบรมที่มีความกระชับ สะดวก ค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงเกินไปนัก และไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจมากนัก

ในส่วนของรูปแบบการฝึกอบรมที่ต้องการคือ รูปแบบการฝึกอบรมที่ต้องการคือ การฝึกอบรมในลักษณะการเรียนรู้การสอนพร้อมการฝึกปฏิบัติ (ร้อยละ 24.20) สถานที่ในการจัดฝึกอบรมที่ต้องการคือ ในสถานที่ทำงาน (ร้อยละ 35.80) วิทยากรฝึกอบรมที่ต้องการคือ ผู้เชี่ยวชาญในประเทศ (ร้อยละ 30.30) และช่องทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรฝึกอบรมที่ต้องการ คือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 27.00) ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะการเรียนรู้การสอนพร้อมการฝึกปฏิบัติ (Public and Practice Course Training) เป็นเทคนิคการอบรมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ และทำให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากกว่า ดังนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเลือกวิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมที่สุดเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในส่วนของสถานที่ในการจัดฝึกอบรมที่ต้องการ คือ ในสถานที่ทำงานนั้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในเดินทางของผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งยังทำให้งบประมาณในการจัดฝึกอบรมไม่สูงเกินไป และไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจมากนักเอง

### ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะในการวิจัย โดยจำแนกออกเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจปัจจุบันในด้านการตลาดสูงสุด โดยเฉพาะปัญหา “การแข่งขันทางการตลาดที่สูง” จึงเป็นสารสนเทศที่สำคัญสำหรับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการวางแผนการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ต่อไป

2. ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้าน “การเข้าถึงแหล่งทุน” สูงที่สุด ดังนั้นหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงควรเน้นจัดหลักสูตรการฝึกอบรมทางด้านนี้ให้มากขึ้น เช่น หลักสูตรการบริหารการเงินและงบประมาณอย่างเป็นระบบ หลักสูตรการเขียนแผนธุรกิจเพื่อขอการสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย

3. ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง มีความสนใจในรูปแบบการฝึกอบรมที่มีความกระชับ สะดวก มีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงเกินไปนัก สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง และไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจมากนัก ดังนั้นหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงควรจัดรูปแบบการฝึกอบรมที่



สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว ทั้งในส่วนขอ  
ระยะเวลาการฝึกอบรม ค่าใช้จ่าย เทคนิควิธีการ  
ฝึกอบรม รวมถึงสถานที่ในการฝึกอบรมด้วย

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการ  
ฝึกอบรมในลักษณะวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วน

ร่วม (PAR) กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง  
และขนาดย่อม

2. ควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการพัฒนา  
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. ควรมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางในการ  
แก้ไขปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง  
และขนาดย่อม

### เอกสารอ้างอิง

ปองพล อติเรกสาร. (2546). *SMEs Today*. (บทสัมภาษณ์) 9 มิถุนายน 2546.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *ธุรกิจทั่วไป: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ*.

กรุงเทพมหานคร: ชีระฟิล์ม.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2552). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลาง  
และขนาดย่อม ประจำปี 2551 และแนวโน้มปี 2552*. กรุงเทพมหานคร: รายงานการวิจัย.

\_\_\_\_\_. (2553). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปี 2552 และแนวโน้มปี  
2553*. กรุงเทพมหานคร: รายงานการวิจัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิสรรา โชติภรณ์ และ ชีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ. (2558). “การประเมินความความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริม  
สมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร.”  
*วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย* 7, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม): 219 - 231.

Kuafman, R., Rojas, A.M., & Mayer, H. (1993). *Needs Assessment: A User's Guide*. New Jersey:  
Educational Technology Publication.